

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

הגבלת פרסום מתן שירותי זנות ותופעת הסחר בנשים

מוגש לוועדת המשנה למאבק בסחר בנשים

ט' תמוז תשס"ז

25 ביוני 2007

כתיבה: יהודה טרואן

אישור: שרון סופר, ראש צוות

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

מסמך זה הוכן לקראת דיון של ועדת המשנה למאבק בסחר בנשים ברשות הה"כ זהבה גלאון. במסמך מובא רקע על החוק בנושא פרסום מתן שירותי זנות; נדון הקשר בין פרסום כאמור לבין הסחר בנשים; נסקרות הנחיות הפרקליטות בנדון ופעולות אכיפה של המשטרה ובית-המשפט; ולבסוף מתוארת בקצרה הצעה של המטה למאבק בסחר בנשים בדבר מנגנון בקרה לסיוע באכיפת החוק.

יצוין כי המסמך שלהלן מתמקד בסוגיית הפרסום בעיתונות הכללית, הארצית והמקומית, שבה העבירה לכאורה על החוק האמור היא הברורה והשכיחה ביותר – אף שעבירה על החוק קיימת גם במדיות אחרות, ובכלל זה ברדיו (אם כי בשכיחות פחותה).¹

1. החוק בנושא פרסום מתן שירותי זנות ומטרות²

על-פי החוק הישראלי, הזנות כשלעצמה אינה עבירה פלילית. עם זאת, חוק העונשין, התשל"ז-1977, קובע כי כמה פעולות, הקשורות לזנות, הן עבירות,³ ובכללן פרסום בדבר מתן שירותי זנות. ההגבלות על פרסום מתן שירותי זנות של בגיר הוסדרו בסעיף 205ג לחוק העונשין, עם קבלתו של תיקון 52 לחוק העונשין שיזם הה"כ חנן פורת ב-1998, שכינה בשעתו כיו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת. תיקון זה התקבל לאחר שהתחייבות העיתונים להסדיר את התחום לא הביאה כל תמורה, ופרסום שירותי זנות בעיתונות נותר פרוץ.⁴

סעיף 205ג אוסר פרסום מתן שירותי זנות של בגיר, אלא אם התקיימו בפרסום ארבעה תנאים מצטברים: "ענינו אך ורק מתן שירותי זנות; הוא התפרסם בנפרד מדברי פרסום אחרים; הוא נמסר לאדם רק לפי בקשתו; סומן בו, בצורה בולטת, כי מטרתו היא לפרסם שירותי זנות."

מטרת החוק - כפי שהבחנו אותה השופט דניאל בארי,⁵ עו"ד רחל גרשוני⁶ ואחרים – היא לאפשר למי שאינם מעוניינים להיחשף לפרסום דבר מתן שירותי זנות, שלא לקבל פרסומות כאלה בעיתונים או בפרסומים כלליים אחרים. על-פי פרשנות זו, יש הטוענים כי החוק נועד להגן על רגשות הציבור בכללותו, ואין עניינו להשפיע על עצם תופעת הזנות – לא בצמצום התופעה, לא בדאגה לרווחתן של המועסקות בזנות, ולא במניעת הסחר בנשים. ברוח זו אף יש המבקרים את החוק על כך שבסיסו "הינו

¹ ראו בדוח: נעמי לבנקרון ושירי קרבס, סרסורים של נייר: מודעות פרסום לשירותי זנות בישראל, מוקד סיוע לעובדים זרים, 2007 (הדוח הוכן יחד עם הקליניקה למאבק בסחר בנשים, באוניברסיטה העברית).

² בהכנת מסמך זה נעשה שימוש רב בסיכום מקיף שהכינה מיכל רוזין, דוקטורנטית בחוג למגדר באוניברסיטת בר-אילן, ושהועבר לוועדת המשנה למאבק בסחר בנשים; על כך נתונה לה תודתנו.

³ ובהן: סרסרות למעשי זנות; חזקת סרסרות; הבאת אדם לידי זנות או לעיסוק בזנות; סחר בבני-אדם לעיסוק בזנות; ניצול קטינים לזנות; החזקה של מקום לשם זנות או השכרתו לשם כך.

⁴ ועדה ציבורית ברשות חנה זמר ז"ל, המליצה ב-1995 לבעלי העיתונים ועורכיהם להימנע מפרסום מודעות, שעל פניהן עניין סחר במין. הוועדה התנגדה בשעתו לחקיקה שתכפה על עורכי העיתונים שלא לפרסם מודעות מין. אולם המלצות הוועדה לא יושמו, ועד לתיקוני החקיקה בשנת 1998 לא הורגשה הסדרה עצמית של העיתונים, שתביא לשינוי בכמות המודעות ובבוטות הניסוח שלהן. וראו: גילי דרוב-היישטיין, "יפהפייה, מושכת ויקרה", העין השביעית, נובמבר 2004, עמ' 33-30.

⁵ בפסק דין בו הורשעו העיתונים הארץ, ידיעות אחרונות ומעריב בעבירה על הסעיף האמור בחוק העונשין (ראו להלן סעיף 4.2). בפסק הדין כתב: "המטרה התחיקתית של סעיף 205ג הינה להבטיח למנוע מקטינים ומבגירים שאינם חפצים בכך להיחשף לפרסומים בנושא מתן שירותי זנות. נראה לי כי תכלית זו הינה תכלית לגיטימית התואמת את ערכיה של מדינת ישראל".

⁶ בשנת 2004 הממונה על חקיקה פלילית במשרד המשפטים, ולימים המתאמת הבין-משרדית בנושא המאבק בסחר בבני אדם. היא הסבירה בישיבת ועדת החקירה הפרלמנטרית בנושא הסחר בנשים (21 בינואר 2004) כי "המטרה של החוק הזה הייתה שלא יכפו על אנשים להכניס לבית שלהם מוצר שהם אינם רוצים בו ... במיוחד כשקטינים יושבים בבית".

מוסרני מעיקרו... החוק דואג לרגשות הציבור, ולא בהכרח לרווחתן של המועסקות בזנות, ונדמה כי קשה לחלוק על הטענה כי הן המושפעות העיקריות מהשלכותיהם של הפרסומים.⁷

ברור למדי שתוצאות אכיפת החוק או אי-אכיפתו – בין שהן תוצאות מכוונות ובין שאינן מכוונות – רחבות מן התכלית התחיקתית הצרה של דאגה לרגשות הציבור. במסמך להלן יידון בקצרה הקשר בין פרסום מתן שירותי זנות לתופעת הסחר בנשים. לאחר מכן יסקרו הנחיית הפרקליטות ואכיפת החוק בפועל. לבסוף יתואר בקצרה מנגנון בקרה שמציע המטה למאבק בסחר בנשים ככלי להגברת הציות לחוק ואכיפתו.

2. הקשר בין פרסום מתן שירותי זנות לבין הסחר בנשים

כאמור לעיל, המטרה הראשית של סעיף 205 לחוק העונשין הוא מניעת חשיפה של הציבור, שאינו מעוניין בכך, לפרסומי זנות. סוגיית הקשר בין פרסום הזנות לבין הסחר בנשים לא עמדה על סדר היום בשעה שנתווסף סעיף זה לחוק העונשין, אלא היא עלתה לראשונה בשנת 2002 בישיבה שקיימה בנדון ועדת החקירה הפרלמנטרית בנושא הסחר בנשים, ברשות חה"כ זהבה גלאון. בישיבת וועדת החקירה הפרלמנטרית בנושא הסחר בנשים שהתקיימה בינואר 2004, ציינה אתי כהנא מפרקליטות המדינה כי:

"נכון הוא שהחוק מלכתחילה לא נהג להתייחס לתופעה של סחר בנשים, גם בחינת ההסטוריה החקיקתית ולוח הזמנים מעידה שהוא קדם בכלל למודעות לתופעה של סחר בנשים."

עם זאת, היא הוסיפה:

"משהתוודענו לתופעה הזאת ... אנחנו בהחלט רואים את אותו קשר של הפרסום מהמארג הכולל שמעודד צריכה ומעודד גם את תופעת הסחר בנשים."⁸

ואכן, קשה לחלוק על הטענה כי בכוחו של פרסום לעודד ביקוש, ולא רק לשקף מציאות של ביקוש קיים.⁹ בנוסף, קיים חשש שהמחיר הגבוה הדרוש לפרסום מודעות בדבר מתן שירותי זנות יביא לכך, ש"רק זנות מאורגנת כתעשייה יכולה להרשות לעצמה לפרסם במדורים אלו."¹⁰

המשמעות המיוחדת של פרסום מודעות זנות בעיתונות הארצית והמקומית

אכיפת החוק והוצאתן של המודעות האמורות מן העיתונות הכללית צפויה שלא להביא לשינוי כמותי במספר הפרסומות (שכן מפרסמי שירותי זנות יעבירו, קרוב לודאי, את פעילותם לאפיקי פרסום חלופיים),¹¹ כי אם לשינוי "איכותי" בשני היבטים לפחות, אשר צפויים להשליך על היקף הביקוש:

⁷ עו"ד נעמי לבנקרון, מוקד הסיוע לעובדים זרים, מכתב לעו"ד ערן שנדר – פרקליט המדינה, 30 במאי 2007.

⁸ פרוטוקל ועדת החקירה הפרלמנטרית בנושא סחר בנשים, 21 בינואר 2004.

⁹ כך עמוס שוקן, מו"ל עיתון הארץ, אמר בישיבת ועדת החקירה הפרלמנטרית בנושא הסחר בנשים (שם, 21 בינואר 2004): "בין החוק הזה לבין השאלה של הסחר בנשים לדעתי אין הרבה", אולם בהמשך הדיון הודה "אני לא יכול להניד שפרסום לא יוצר ביקוש", אם כי בדבריו לא קשר בין הביקוש לבין תופעת הסחר בנשים.

על שימוש סוחרי נשים למטרת זנות במודעות בעיתונות ראו בהרחבה בדוחות: נעמי לבנקרון ושיירי קרבס, סרסורים של נייר: מודעות פרסום לשירותי זנות בישראל, מוקד סיוע לעובדים זרים, 2007; רוני אלוני-סדובניק וידידה וולף, הסרסור הנסתר: העיתונות הישראלית כחוליה בשרשרת הסחר בנשים, המטה למאבק בסחר בנשים, 2007.

¹⁰ חשש שהעלו לאה גרינפטר גולד וניסן בן-עמי ממכון תודעה, בתזכיר ששלחו לחה"כ זהבה גלאון בעקבות ישיבת ועדת המשנה לסחר בנשים מן ה-16 לינואר 2001. חשש זה עלה בעקבות ממצא של מכון תודעה, כי עלות הפרסום במדורים הרלבנטיים לפרסום שירותי זנות גבוהה במיוחד, יותר מן הפרסום במדורים אחרים של העיתון.

- משיוצא אל מחוץ לעיתונים, הפרסום ייעשה פחות זמין ונגיש לציבור הרחב, ולכן ייעשה פחות אפקטיבי. כפי שניסחה זאת אתי כהנא מפרקליטות המדינה:

"אין ספק שיש פער והבדל עצום בין מודעות נגישות בעיתונים שיושבים על השולחן בגדר אותו קהל שבוי, שבין ירצה ובין אם לא ירצה זה נמצא בפניו ... לבין מדור עצמאי נפרד, שאולי גם יתביישו לבקש אותו";¹²

- סימון הזנות כלא לגיטימית - הוצאת פרסום הזנות מדפי העיתונות מעבירה מסר, שהחברה איננה משלימה עם השימוש בשירותי זנות כדבר נורמטיבי. כך בהנחיות פרקליטות המדינה (ראו בהמשך) נכתב, כי "יש באי אכיפת עבירות לפי סעיף 205 לחוק העונשין משום מתן לגיטימציה לביצוע מעשים אסורים וסיוע להמשך ביצוע עבירות". על היבט זה עמד בחריפות גם המטה למאבק בסחר בנשים, אשר קבע בדו"ח "הסרסור הנסתר" כי:

"יש לראות בחומרה רבה פרסום המתבצע בעיתונות הנורמטיבית, אשר בין היתר יש בו להעביר מסר בעייתי ביותר לכלל הציבור, כי ניצולן וגיוסן של נשים על ידי סרסורים וסוחרי תעשיית המין אין בהם משום פסול, דבר שאינו מתקבל על הדעת ואשר מחמיר את התופעות עצמן";¹³

פגיעה בלגיטימציה וחיזוק הסטיגמה השלילית הכרוכה בפנייה לשירותי זנות צפויים להרתיע לקוחות פוטנציאליים, להקטין את הביקוש לזנות ולהקשות בכך על פעילותם של סרסורים

וסוחרי נשים.

4. סעיף 205 לחוק

3. הנחיות הפרקליטות

פרקליטות המדינה מייחסת חשיבות רבה לאכיפת סעיף 205. אכיפת סעיף זה אוזכרה בהנחיות שפרסמה המתאמת הבין-משרדית בנושא המאבק בסחר בבני אדם, עו"ד רחל גרשוני, בדבר מדיניות האכיפה בעבירות הנלוות לעיסוק בזנות. בהנחיות אלה עומדת עו"ד גרשוני בין השאר על כך, שעל רקע החמרת פעילות האכיפה "ניתן לזהות מעבר של פעילות הסחר בבני אדם ממכוני ליווי ברחובה של עיר לדירות פרטיות ובתי מלון".¹⁴ מדברים אלה עולה, כי המעבר המסתמן ממכוני ליווי גלויים לפעילות יותר דיסקרטית פירושה עלייה בחשיבות הפרסום, כאמצעי ללא תחליף של סוחרי נשים לשם משיכת לקוחות. על רקע זה נכתב בהנחיות, כי:

"לאור הקשר המסתבר בין שירותי זנות ופרסום לבין ביצוען של עבירות פליליות כגון סרסרות בנסיבות מחמירות, הבאת אדם לידי עיסוק בזנות וסחר בבני אדם למטרות זנות ועבירות פליליות חמורות אחרות, יש באי אכיפת עבירות לפי סעיף 205 לחוק העונשין משום מתן לגיטימציה לביצוע מעשים אסורים וסיוע להמשך ביצוע עבירות".

יצוין בהקשר זה כי פרסומות המשרתות סוחרי נשים מופיעות גם בפרסומים שעל פני הדברים נראים כעומדים בדרישות החוק - קרי, עלונים שעניינם אך ורק מתן שירותי זנות, שצוין בצורה בולטת כי

¹¹ ובהם פרסומים ייעודיים למודעות הזנות המותרים על-פי לשון החוק, פרסומים באינטרנט ועלונים המחולקים בתאי דואר ועל שמשות כלי רכב.

¹² פרוטוקול ישיבת ועדת החקירה הפרלמנטרית בנושא הסחר בנשים, 21 בינואר 2004.

¹³ הסרסור הנסתר, עמ' 33.

¹⁴ הנחיות פרקליט המדינה, הנחיה 2.2 - מדיניות האכיפה בעבירות הנלוות לעיסוק בזנות, 10 בינואר 2006.

מטרתם היא לפרסם שירותי זנות, הם התפרסמו בנפרד מדברי פרסום אחרים ונמסרו לאדם רק לפי בקשתו. עם זאת, בהנחיותיה כותבת גרשוני כי:

"מאחר שעיון בדוגמאות של עלונים שכאלה מעורר חשש כבד, כי לפחות חלקם מפרסם שירותי מין של נשים שהן קורבנות סחר בבני אדם או עבירות חמורות אחרות; ולאור ההבנה כי פרסומים אלה מפרנסים ומעודדים בפועל את תעשיית המין הבלתי חוקית, יש ליזום פעילות חקירתית (במישור המודיעיני או הגלוי, לפי הענין) לעניין העלונים, ככל שפעילות כזו יכולה לתרום לחקירת פרשיות של סחר בבני אדם למטרות זנות ועבירות חמורות אחרות."

4. פעולות אכיפה

4.1. חקירות משטרה¹⁵

במכתב תשובה של השר לביטחון פנים, ח"כ אבי דיכטר, למכתב של ח"כ זהבה גלאון בדבר כשל באכיפת סעיף 205ג' לחוק העונשין, מסר השר את הדברים הבאים:

- הופץ חוזר מטעם רמ"ד חקירות המתווה את מדיניות האכיפה בעבירות תועבה ופרסום שירותי זנות, ומסדיר בין היתר את דרך חקירת תיקי פרסום שירותי זנות ותועבה, וזאת עפ"י הנחיות המשנה לפרקליט המדינה;
  - יחידות החקירה הונחו על-ידי ראש אגף החקירות והמודיעין בין היתר כי בפרשיות שבהן ממילא מהווים פרסומים בעיתונות חלק מחומר הראיות, יש להרחיב במסגרת אותה פרשייה גם את חקירת המפרסמים (העיתוננים ובעלי התפקידים בהם);
  - בתאריך 30 ביולי 2006 עודכנה מדיניות האכיפה בעבירות תועבה ופרסום שירותי זנות עפ"י הנחיית השר לביטחון הפנים וראש אגף החקירות והמודיעין לטיפול בפרסום שירותי זנות במקומונים;
  - אשר למקומונים, נמסר כי יחידות החקירה הונחו לבצע טיפול אפקטיבי כנגד המקומונים בגין פרסום שירותי זנות, ובכלל זה העיתונות בשפות זרות;
  - מנתוני המשטרה עולה כי בשנת 2006 ותחילת שנת 2007 נפתחו 18 תיקים בגין פרסום שירותי זנות ותועבה לעומת 4 תיקים בשנת 2005.
- יצוין כי בדוח "הסרסור הנסתר" של המטה למאבק בסחר בנשים נבחן הטיפול בחוק עד היום, והמסקנה שעלתה היא:

"מאז תיקון החוק רשויות האכיפה כמעט ונמנעו מלטפל בעניין. מציאות זו נבעה מנסיבות שונות: כלכליות, עקרוניות ובירוקרטיות, ובעיקר נבעה מהעברת האחריות בין הפרקליטות לבין

רמ"ד
חוק
לטיפול
בפרסום
שירותי
זנות

¹⁵ סעיף זה הוא ציטוט ישיר מן הסיכום של מיכל רוזין, ראו הערה 2 לעיל.

המשטרה. במהלך השנים, גם מועצה העיתונות סירבה לטפל בנושא, בטענה כי היא נעדרת כלים וסמכות¹⁶.

4.2. הרשעת העיתונאים בפרסום מודעות העוסקות במתן שירותי זנות

הכרעת-הדין הראשונה שבה נעשה שימוש בסעיף 205ג לחוק העונשין ניתנה בבית-משפט השלום בתל-אביב בספטמבר 2004 - שש שנים לאחר שהתקבל התיקון בחוק, ושנתיים לאחר שהוגש כתב האישום. בהכרעת הדין הורשעו הוצאות הארץ, מעריב וידיעות אחרונות בפרסום מודעות העוסקות במתן שירותי זנות בעיתוניהן.

בהכרעה זו נקבעו כמה עקרונות חשובים, ובין השאר:

- **המטרה התחקיתית של סעיף 205ג הינה למנוע ממי שאינם חפצים בכך להיחשף לפרסומים בנושא מתן שירותי זנות, ותכלית זו הינה לגיטימית ותואמת את ערכיה של מדינת ישראל¹⁷;**

- **פירוש המונח "שירותי זנות" לאור המטרה החקיקתית של סעיף 205ג: "ברור לחלוטין כי מודעות אלה מציעות שימוש בגוף האדם (אישה), לשם סיפוק תאוה מינית, תמורת תשלום... שימוש בשמות קוד במקום השם המפורש של זנות, נעשה לאורך שנים... ויש להניח שימצאו קודים נוספים... הטענה כי לא מוזכרת במודעות באופן מפורש מתן שירותי זנות תמורת אתנן, אינה יכולה לסייע"¹⁸;**

- **במקרה שפרסומות מעלות חשד של ממש שהן מציעות שירותי זנות, המפרסמים מחויבים לבדוק האם יש יסוד לאותו חשד. זאת, מכוח הכלל של עצימת עיניים, כדברי פרופ' פלר המובאים בהכרעת הדין:**

"אם נוצר בליבו של אדם חשד, שומה עליו לוודא את המצב, או להימנע מן המעשה, אסור לו ללכת, לפי חשדו, לקראת ביצוע העבירה, אפילו כאשר אין לו, עובר למעשה, אפשרות לבצע את הביורו; מצויים עליו להימנע מהמעשה. שיעשה אותו רק אם הוא יכול לברר את המצב ורק לאחר בירור שהסיר את החשד..."[הדגשה לא במקור]¹⁹

- **המודעות בעניין שיחות אירוטיות אינן מודעות המציעות שירותי זנות, משום שהאלמנט של מגע פיזי אינו קיים בשיחות אלו.²⁰**

במרץ 2005 החליט השופט לבטל את הרשעתם של בכירי העיתונאים בעקבות המלצת שירות המבחן; על העיתונאים הגדולים הוטל קנס של 125 אלף ש"ח. בהקשר זה יצוין, כי הרווחים של העיתונאים מפרסום מודעות זנות הוא גדול מאוד. כפי שטען רוני קלייפלד, מנכ"ל מעריב, בישיבת ועדת החקירה הפרלמנטרית לסחר בנשים ב-2002: "מדובר פה בסדרי גודל של תקציבי פרסום גדולים מאלה שמפרסמים הבנקים וחברות הרכב ואחרים. צריך לזכור שלמפרסמים האחרים יש צינורות פרסום

¹⁶ הסרסור הנסתר, עמ' 32.

¹⁷ ת"פ 3635/02 (שלום - ת"א-יפו), מדינת ישראל נגד רשת שוקן ואח', החלטה מיום 19 בספטמבר 2004, פסקה 31, פורסם באתר נבו.

¹⁸ שם, פסקה 142-144.

¹⁹ שם, פסקה 145-147 (מתוך: יסודות בדיני עונשין, כרך א' (תשמ"ד), ע' 519).

²⁰ שם, פסקה 142.

אחרים, כמו רדיו וטלוויזיה. בבדיקה שערך המטה למאבק בסחר בנשים לאחרונה, נאמדו רווחי העיתונים מפרסום הזנות בחמשה מליון ש"ח בשנה.²¹

מכאן שהקנס הכספי בטל בשישים לעומת ההכנסות מן הפרסום האסור. בעקבות קלות העונש פנתה חה"כ זהבה גלאון לפרקליט המדינה, וביקשה ממנו לערער על קלות הענישה. בתשובה לעו"ד חילו, סגן לפרקליט המדינה, נאמר שהוחלט להימנע מהגשת ערעור משום שמדובר בהפרת חוק חדשה שאז המדינה אינה נוהגת למצות את הדין עם הנאשמים, ותחת זאת פועלת להסרת המחדל.²² יצוין כי בהנחיות הפרקליטות נכתב, כי עקב ההליך המשפטי שנוהל נגד העיתונים היומיים הגדולים בגין עבירה על סעיף 205 לחוק העונשין, פחתה באחרונה התופעה של פרסום שירותי מין בעיתונות הארצית. אשר לעיתונות המקומית, נקבע כי יש להגביר בה את האכיפה לעניין פרסום שירותי זנות.

4.3. הגשת תלונה ע"י עמותת עז"ם

ביוני 2007 הגיש המטה למאבק בסחר בנשים של עמותת עז"ם תלונה רשמית במשטרת ישראל נגד הבעלים והמו"ל של עיתון "הארץ" ורשת המקומונים שבשליטתו, בגין פרסום מודעות זנות, סיוע בעבירת הסחר בנשים, סיוע לעבירת הסרסרות לזנות, סיוע בהבאת נשים לעיסוק בזנות, וסיוע בעידוד נשים לעזוב את הארץ לצורך עבודה בזנות.

5. הצעות גופים המעורבים במאבק בסחר בנשים להתמודדות עם סוגית הפרסום

5.1. הצעות סטודנטיות בקליניקה "הגוף במשפט" של המכללה למנהל

לאור ה"צדקנות המוסרית" של החוק, שעניינו מניעת פגיעה ברגשות הציבור ולא מיגור הזנות, ועל רקע צמצום הנוסח מאיסור פרסום שירותי מין לאיסור פרסום שירותי זנות, מעלות סטודנטיות בקליניקה "הגוף במשפט" של המכללה למנהל את ההצעות הבאות לחקיקה: *התנן*

~~איסור הזנות~~

- תיקון הנוסח משירותי זנות לשירותי מין. הצעת עו"ד קרן רוז: 205 שם אחרי המילים "שירותי זנות" יבוא "במפורש או במשתמע". הצעה נוספת שהיא פחות ממליצה עליה: אחרי "שירותי זנות" יבוא "לרבות שירותי מין אחרים";
- ביטול סעיף קטן (ב) בסעיף 205 בחוק העונשין, שכולל ארבעת הסייגים בהם מותר לפרסם שירותי זנות (כלומר, הפיכת האיסור לגורף);
- להוסיף סעיף קטן (ד) "בית המשפט רשאי להורות על חילוטם של כלים או מכשירים ששימשו לפרסום כאמור בסעיף קטן (א) לטובת הקרן הייעודית למאבק בסחר בבני אדם, הממוקמת בסעיף 377 בחוק".

הצעה נוספת: להוסיף את המילים "לרבות שירותי מין אחרים" אחרי המילים "שירותי זנות" בסעיף 205.

²¹ הסרסור הנסתר, עמ' 10-11.

²² על פי מיכל רוזין, הערה 2 לעיל.

5.2. המלצת עו"ד נעמי לבנקרון - מוקד הסיוע לעובדים זרים

על פי עו"ד נעמי לבנקרון, ממוקד הסיוע לעובדים זרים, אין להסתפק בהעמדה לדין של העיתונים על פי סעיף 205ג שהוא חוק קל יחסית בעונשו, אלא יש לבחון את הסוגיה מזווית הסחר, כחלק בלתי נפרד משרשרת הסחר עצמה: העיתונים משדלים לקוחות, מפתים אותם ובכך תורמים תרומה משמעותית לסחר. אין לטעון כי ללא המודעות הללו ייעלם הסחר, אך ללא ספק הם תורמים להרחבתו תרומה ניכרת.

במכתבה של עו"ד לבנקרון לפרקליט המדינה היא כותבת:

"אנו סבורים כי האחריות החוקית שיש לייחס למפרסמים שירותי זנות אינה נעצרת בסעיף 205ג, אלא מתקיימת במקרים רבים גם ביחס לסעיפים 199 ו-377א (ג) כסיוע לסרסרות. וכתיווך לסחר בבני אדם, בהתאמה. סעיף 377א (ג) לחוק העונשין קובע כי המתווך לסחר בבני אדם, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, דינו כדין הסוחר באותו אדם. אנו סבורים כי סעיף זה יש לפרש באופן שאדם המפרסם שירותי זנות יבוא בגדרו: מודעת פרסומת המציגה קורבן סחר, למעשה מאפשרת את מימוש עסקת הסחר שנעשתה בקורבן לכדי הפקת רווחים, רכיב בלתי נפרד מתעשיית הסחר; בלי מודעות המייעדות את הלקוחות על האפשרות לצרוך שירותי זנות ממקום מסוים, לא יעלה בידי הסוחר להפיק רווחים ממעשה הסחר. אף אם המפרסם אינו זוכה לתמורה בעבור כל עסקה ועסקה שנעשית בקורבן הסחר שפורסמה, ייחשב הדבר לתיווך, שכן הן לשונו של סעיף 377א לחוק העונשין והן פסיקת בית המשפט העליון קבעו כי עבירת התיווך עומדת בעינה אף אם נעשתה ללא תמורה".²³

הצעה נוספת היא שמי שנתפס מוסר את החומר לילדים מתחת לגיל 18 יואשם כמו במכירת אלכוהול לקטינים.

6. מנגנון בקרה – הצעת מטה המאבק לסחר בנשים

אף שבהכרעת-הדין בה הורשעו העיתונים הגדולים בעבירה על סעיף 205ג נקבע כי "הטענה כי לא מוזכרת במודעות באופן מפורש מתן שירותי זנות תמורת אתנן, אינה יכולה לסייע", נראה כי קושי מסוים באכיפה בכל זאת צפוי באותם המקרים בהם מעמדן המשפטי של המודעות המתפרסמות אינו חד-משמעי. על רקע זה מציע המטה למאבק בסחר בנשים מנגנון בקרה "אחד ואחיד, אשר ישמש הן את רשויות האכיפה והן את מערכות העיתונים ויוביל לתיאום בין הגורמים לגבי פרשנות החוק ומעמדן של המודעות".

מנגנון הבקרה ינתח את תוכן המודעה, את מיקומה בדפי העיתון ואת התמונות הנלוות לה, וידרג על פי ניתוח זה את המודעה באחד משלושה דירוגים: מודעה פסולה – אין לפרסמה; מודעה חוקית – ניתן לפרסמה ללא בדיקה נוספת; מודעה חשודה כפסולה – אין להכניס מודעה זו עד לעריכת בדיקה יסודית בעניין. בדו"ח מטה המאבק מוצע, כי בהעדר בדיקה של מנגנון הבקרה, התנהגות מכניס המודעה עדיין תיחשב כפלילית. פירוט אופן השימוש במנגנון המוצע ותוצאותיו הצפויות ראו בדו"ח "הסרסור הנסתר" של המטה למאבק בסחר בנשים.²⁴

²³ עו"ד נעמי לבנקרון, מוקד הסיוע לעובדים זרים, מכתב לעו"ד ערן שנדר – פרקליט המדינה, 30 במאי 2007.

²⁴ הסרסור הנסתר, "המלצות אופרטיביות", עמ' 51-33.